

Citav život na četiri točka

Kafe - picerija "Mehh - M" nalazi se na mestu obeleženom izuzetno dugom kafansko - boemskom tradicijom, a svojim prefinjenim enterijerom, ne samo da odražava pomenuti renome, već ga neprestano unapređuje. Pored relaksirajuće atmosfere i zagarantovane intimnosti, uz krajnje opuštajuće note i gostoljubive domaćine, utisak upotpunjuje i veoma kvalitetna kuhinja. Za one, koji u datom momentu nisu raspoloženi za pokret, predviđena je kućna dostava običnih i porodičnih pica. S druge strane, ovaj predivni prostor stoji na raspolaganju zainteresovanima za sve proslave i druge oblike korišćenja do 70 mesta. Kontakt telefon je 633 - 747.

U svakom broju, ova suptilna kafanica ugošćavaće interesantne sugrađane u rubrici koja će predstavljati njihove životne priče...

Ovaj miran, staložen i nenametljiv čovek, dugogodišnji radnik pančevačkog javnog autotransportnog preduzeća, neprojenim generacijama ostaće u sećanju kao neko ko ih je četvrt veka bezbedno prevezio na razne lokacije. Iz pomenutog se može zaključiti da je ekskluzivni gost prepoznatljive rubrike tekućeg broja najstarijeg vojvođanskog seoskog glasila Mitko Ratkov, nekdašnji vozač ATP-a.

Mitko Ratkov, rođen je 30. novembra 1943. godine u seocetu Kusa Vrana, smeštenom na pola puta između Pirota i Dimitrovgrada. Roditelji - majka Bosa i otac Petronije, pored njega podigli su još dve sestre. Već četrdeset pet godina je u braku s Mirom, imaju sinove Slobodana i Nenada i od njih po dvoje unučadi. Porodica Mitkov se u Starčevo naselila još 1948. godine, gde je Mitko završio osnovnu školu. Potom se bavio poljoprivredom i radio na građevinama s ocem tesarom, da bi se u septembru 1969. zaposlio u ATP-u kao kondukter, a u novembru 2001. otišao je u penziju s mesta vozača. Otada glavna zanimacija mu je platenik u bašti.

Kako je odrastao mali Mitko?

- Na dan mog rođenja, za vreme rata, u kuću su nam najpre upali bugarski soldati da bi ručali, a nešto kasnije i partizani. U taj čas, majku su stigli trudovi, pa me je, zbog straha od nezvanih gostiju, porodila u trnju iza kuće. Otac je tih godina bio interniran u Grčku. Sećanja na rodno mesto su mi maglovita, pamtim samo neku rečicu koja je proticala kroz selo. I moja porodica je, poput mnogih nakon rata, bila siromašna. U tim predelima je od stočarstva i zemljoradnje jedva krpljen kraj s krajem. Do obrta je došlo 1948. godine, kada je otac morao da ode u Beograd na dobrovoljni rad na podizanju PKB-a. Već naredne godine on je s dva strica odlučio da se preseli u Vojvodinu. Nedugo zatim, otac, majka, starija sestra Božika i ja dovezli se vozom do Pančeva, a onda se peške zaputili u Starčevo. Prve dane proveli smo prijatelja i rođaka, dok nije kupljen plac u Ritskoj ulici 58. Ubrzo su stričevi otišli na svoje strane, a otac Petronije se najpre zaposlio u zadruzi, da bi sredinom pedesetih počeo samostalno da radi na građevinama. Vremenom je nakupuvao desetak lanaca zemlje, a kuću je sagradio deceniju kasnije. Sve u svemu, živeli smo

skromno, ali pristojno. S komšijama smo se odlično uklopili. Najviše vremena sam provodio s Blaškom Rogićem, Pavlom Lapićem, Josom Restakom, Nikolom Poljakom... Igrali smo se loptom, kupali na popularnoj "valjari" pored prepoznatljivih jablana, pravili sličuge od govedih kostiju... Bilo je i raznih nestašluka. Na primer, jedne ljute zime na Nadelu, koji je tada bio prepun ribom, mnogi su prosecali led i vadili velike primerke. Ni ja nisam odoleo lakom ulovu, ali sam jedanput naišao na tanak led i upao u rupu do pojasa. Pokvasio sam suknene pantalone, koje su tada jedino postojale. Majka me je kod kuće sačekala sa šibom i dobro namodрила, jer nisam ni javio kad sam izlazio iz kuće. Drugi put sam nadrljao zato što sam, vraćajući svinje iz rita, ciglom gađao prase i slomio mu nogu. Otac se zbog toga jako naljutio, nesmotreno udario prutem i ostavio mi beleg u blizini oka.

Škola...

- U prvom razredu dočeka me je učitelj Sova, izuzetno pravičan i korektan prema dobroj deci, ali vema strog prema nestašnim učenicima. Umeo je da stegne gršu, kako mi to kaže, pa kad pukne šamar... Iako sam spadao u onu bolju grupu, dobio sam i sam jednu vaspitnu zbog neke jurnjave po učionici. Kasnije me je učila Bosa, pa Mara Polak i na kraju njen suprug Bata. Iz viših razreda pamtim nastavnika matematike koji se prezivao Zubac. Bio je dobar pedagog, pa sam zavoleo matematiku. Ipak, nisam baš obožavao školu, pa sam osmi razred jedva pregurao. Roditeljima je to dobro došlo da me ozbiljnije uposle u poljoprivredi. Zemlja je obrađivana na primitivan način, a tek 1968. s prodicom Brozina zajednički smo kupili traktor.

Momčenje...

- To je u ona doba kratko trajalo, u mom slučaju između kraja pedesetih i početka šezdesetih. "Bandu" za izlazak činili su pomenuti drugari, ali je bilo i devojaka poput dve Tine - Mikić i Poljak. Glavno mesto okupljanja bio je Dom kulture, u kom su svake nedelje, između 17 i 23 sata, održavane čuvene igranke. Poznato je da su tada devojke dolazile u pratnji mama i baka, koje su sve pažljivo nadlgedale. Pored neizostavnih kola, popularni su bili valcer i tango, kasnije i tvist, koji mi nije mnogo ležao, za razliku od ostalog. Pored Starčeva, odlazili smo u Ivanovo i, rede, u Omoljicu.

Vojska, ženidba, porodica...

- U Armiju sam otišao 1964, u hrvatski Gospić. Zapao sam u odeljenje u kom su gotovo svi bili Albanci. S jednim od njih imao sam ozbiljan konflikt. Čak je pokušao i da me ubode nožem, ali se na sreću sve dobro završilo. Po povratku u civilstvo društvo se već raspalo, pooženilo i poudavalo, pa sam 1967. godine odlučio da i sam rešim pitanje bračnog statusa. Stoga sam se, po preporuci, zaputio u rodno mesto, da isprosim devojku po imenu Mira. Međutim, uprkos obostranom razumevanju, nije joj se napuštalo selo, pa sam se vratio neobavljenog posla. Ipak, već iduće godine, na branju kukuruza kod rođake Stane Kostić, sudbina je odlučila da upoznam još jednu Miru, poreklom iz Dalmacije, i s njom ostanem za ceo život. Ubrzo, nakon nekoliko izlazaka i venčali smo se i dobili sina Slobodana, a potom i Nenada. Sredinom osamdesetih godina napravili smo kuću u Ulici I. L. Ribara, gde i danas živimo. S nama je i mlađi sin s porodicom, dok se stariji otisnuo preko okeana da gastarbajtuje u Kanadi.

Posao...

- Po povratku iz vojske pet godina nisam uspevao da nađem zaposlenje u nekoj državnoj firmi, sve dok u maju 1969. nisam konkurisao za konduktera u ATP-u. Prvi put su me odbili, ali

sam iz drugog puta uspeo. Sam posao nije bio tako loš, mada obračuni karata su mi slabo išli. Zbog velikih gužvi, bilo je vraški teško obaviti naplatu. Može se reći da je to bilo zlatno doba ove firme. Po platama smo bili drugo preduzeće u gradu, a 1974. smo se ponovili auto-bazom i modernom glavnom stanicom. Međutim, tada je u direktorsku fotelju seo izvesni Štampić, koji nam je skresao plate, a sam ATP uveo u krizu iz koje do danas nije mogao da izađe. U vreme kada sam počeo da radim bilo je šest vozila marke "sanos" sa sedištima od skaja, koji su predstavljali neku vrstu turističkih autobusa, a bilo je mnogo takozvanih "crvenjaka". Nisu imali grejanje, pa smo otvarali haube, kako bismo se kako-tako utoplili od motora. Starija vozila nisu dobro dihtovala, pa kad je jako duvao vetar vrata su se otvorila i sneg je ulazio unutra.

Vožnja autobusa...

- ATP je 1975. godine ponudio radnicima mogućnost da polože državni ispit za vozače. Preduzeće je svim zainteresovanima plaćalo pripremni kurs koji se odvijao u Mašinskoj školi. Prijavio sam se, ispolagao sve i dobio dozvolu C, D i E kategorije. Najpre sam tri meseca radio kao parkirer u garaži, koja je u to vreme blistala. Firma je svake godine kupovala po pet, šest autobusa, bilo je preko 150 registrovanih vozila, naspram kovinskih petnaest ili vrsčačkih dvaesetak. Prva prava tura se dogodila sasvim slučajno. Taman sam završavao treću smenu i mislim bio kod kuće, kada me je u cik zore dispečer pozvao da doteram autobus broj 113 na Glavnu stanicu. Rekao mi je da parkiram na peron dva i po prijemu putnika krenem za Beograd. Nisam mogao da poverujem! Bilo je leto, kiša je lila kao iz kabla, ali za divno čudo nisam imao nikakvu tremu. Vozio sam kao da sam to činio godinama i odradio celu smenu. Otada, u narednih četvrt veka nisam puštao volan. Imao sam svega dva lakša udesa - u Dolovu, na početku karijere, s jednim traktoristom, a drugi put sam vozio neke košarkaše i na krivini kod Alibunara nehotice skrenuo s glavnog puta na letnji, ali sve se dobro završilo. Najčešće sam vozio ka Vršcu, Zrenjaninu, Dobrici, Tomaševcu... Sve same linije koje su nedavno ukinute. Otišao sam u penziju 2001, a i danas me ljudi sreću i pozdravljaju sa "Gde si, majstore?".

Starčevo, danas?

- Pozdravljam ubrzani razvoj sela. Jedino mi je žao što je rađeno prvo asfaltiranje, pa onda kanalizacija, umesto obrnuto. Tako govori ovaj vredni i svestrani Starčevac i sugrađanima poručuje:

- Da veruju samo sebi, ne gledaju unazad, već samo da guraju napred.